

УДК 656.212(043.3)

О.В. Брусенцов

**КОНТРОЛЬ РІВНЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ЗАЛІЗНИЧНИХ ОПЕРАТОРІВ ЯК
ЕРГОНОМІЧНИЙ ЗАСІБ ЗНИЖЕННЯ ВИРОБНИЧИХ РИЗИКІВ**

O.V. Brusentsov

**CONTROL THE LEVEL OF EFFICIENCY OF RAILWAY OPERATORS AS A MEANS
OF REDUCING ERGONOMIC OCCUPATIONAL RISK**

Залізничний транспорт є однією з найважливіших складових економічного комплексу країни, тому велике значення має забезпечення безпеки його функціонування. Сьогодні в ергатичній системі залізничного транспорту «людина-техніка-середовище» безпека більше, ніж на 80% визначається «людським чинником». Тому, не применшуючи значущості інших складових, необхідно підвищити насамперед надійність діяльності людини і це може бути досягнуто шляхом вдосконалення ергономічного забезпечення залізничного транспорту. На разі ефективним засобом підвищення рівня безпеки є впровадження ризик-менеджменту, важливою складовою якого є моніторинг та аналіз ризиків, пов'язаних з «людським чинником». Це поняття включає в себе рівень професійної надійності працівників, перш за все залізничних операторів – працівників локомотивних бригад і оперативного диспетчерського персоналу, які складають найчисленнішу групу осіб, що безпосередньо впливають на ефективність і безпеку функціонування галузі. Однією з найважливіших складових рівня професійної надійності людини-оператора є рівень працездатності, оскільки саме з

причини його зниження відбувається до 90% помилок людини-оператора. У свою чергу рівень працездатності складається з двох складових з різним часовим періодом – оперативної (функціональний стан) і довготривалої (трендова частина), що містить рівень здоров'я і біологічний вік. На сьогодні рівень працездатності контролюється тільки у двох професійних груп (працівники локомотивних бригад і водії автотранспорту), і лише за одною складовою, а саме за функціональним станом. При цьому відомо, що саме трендова частина рівня працездатності визначає діапазон коливань функціонального стану і її врахування дозволяє не лише визначати, а й прогнозувати рівень працездатності людини-оператора і таким чином знизити рівень виробничих ризиків. Окрім того, зазначений контроль також сприяє підвищенню якості життя, що виражається в збереженні професійного здоров'я і продовженні професійного довголіття працівників. У зв'язку з наведеними проблемами контролю трендової частини рівня працездатності залізничних операторів як ергономічного засобу зниження виробничих ризиків є актуальними.